

AFCEC · Arxiu Fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya

Fitxa de fons fotogràfic (NODAC)

Fons Lluís Estasen i Pla

(Fons LIEstasenP)

Resum de la Fitxa NODAC del fons.

1. ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

1.1. CODI DE REFERÈNCIA

CAT BARCELONA AFCEC Lluís Estasen i Pla.

1.2. NIVELL DE DESCRIPCIÓ

Fons.

1.3. TITOL

Lluís Estasen i Pla.

1.4. DATES

Data de creació: principis del segle XX.

Data d'agregació: ca. 1947.

1.5. VOLUM I SUPORT DE LA UNITAT DE DESCRIPCIÓ

DOCUMENTS ICÒNICS

FOTOGRAFIES: aproximadament 8.781 unitats.

Fotografies	Imatge	Cromia	Suport	Format
29	negatives	B/N	vidre	4,5x6 cm
764	positives	B/N	vidre	4,5x10,7 cm (estereoscòpic)
7.813	negatives	B/N	vidre	4,5x10,7 cm (estereoscòpic)
4	negatives	B/N	plàstic	4,5x10,7 cm (estereoscòpic)
2	positives	B/N	paper	4,5x7 cm
1	positiva	B/N	paper	5x12 cm (panoràmic)

1	positiva	B/N	paper	6x8,5 cm
8	positives	B/N	paper	8,5x 11 cm

1 àlbum amb 101 positius de diverses mides intítulat "Alt Pallars juny-juliol 1918".

1 àlbum amb 58 positius de diverses mides i autories: Josep Carbonell, Josep Maria Guilera, Joan Sallarés.

2 àlbums de contactes, un relligat i l'altre incomplet sense relligar. En alguns casos amb anotacions i numeracions dels contactes. En d'altres es troba la descripció geogràfica de les fotografies manuscrita a les cartolines on es troben enganxats els contactes.

Una capsa de contactes tallats.

Probablement existeixen diverses imatges disgregades en altres col·leccions de l'arxiu fotogràfic que es podran integrar dins el fons una vegada acabat el procés de reorganització dels fons i col·leccions de l'arxiu que s'està duent a terme.

DOCUMENTACIÓ TEXTUAL

33 fitxes de cartró datades entre el 31-7-1922 al 4-8-1922 de diverses ciutats i ascensions a pics de Suïssa.

3 dietaris manuscrits que recullen i registren les excursions realitzades des de 1908 a 1917. Dos d'aquests dietaris es troben enquadrats artesanalment, foliats i intítulats "*Excursions I*" i "*Excursions II*" i amb l'*ex-libris* de Lluís Estasen enganxat a la contraportada. En algunes ocasions Lluís Estasen afegeix al text observacions al marge, dibuixos i mapes de rutes.

2. ÀREA DE CONTEXT

2.1. NOM DEL PRODUCTOR

Lluís Estasen i Pla.

2.2. HISTÒRIA DEL PRODUCTOR

Lluís Estasen i Pla va néixer a Barcelona el 6 d'octubre de 1890. Va exercir la professió de comerciant, tal com indicava a la fitxa de soci del Centre Excursionista de Catalunya on va ingressar als 20 anys, el 27 de desembre de 1910. Procedia del Club Natació Barcelona (CNB), en el qual havia format part d'un equip de waterpolo.

Als seus inicis es dedica a l'esquí de competició amb bons resultats en diferents proves: campió d'esquí de fons el 1925 i va guanyar tres vegades la copa Ribes entre 1921 i 1924.

Fou un pioner de l'escalada. Va aprendre l'ús de la corda, del piolet i dels grampons dels exiliats alemanys i austríacs que havien arribat a Catalunya després de la Primera Guerra Mundial (1914-1918).

Apassionat per l'esquí de muntanya va recórrer gran part dels Pirineus. L'any 1919 va rebre l'encàrrec del president de la Mancomunitat de Catalunya, Josep Puig i Cadafalch, de donar lliçons d'esquí als habitants del Pallars i l'Aran per tal de pal·liar els problemes d'aïllament que patien els pobles de muntanya i, d'aquesta manera, popularitzar l'esquí a les comarques catalanes. La tasca referida la va realitzar amb Josep Maria Soler i Coll i Pau Badia. Durant la dècada de 1920, conjuntament amb els seus companys habituals d'escalada, va explorar diverses rutes d'ascensió a la paret nord del Pedraforca, com la Grallera i la Canal Roja fins que, al 1928, va obrir la via directa al Calderer, coneguda des d'aquell moment com via Estasen.

A banda de les ascensions pels Pirineus, també va realitzar nombroses ascensions als Alps i a les Dolomites.

Fou el primer president del Centre Acadèmic d'Escalada (CADE), fundat l'any 1942 dins del Centre Excursionista de Catalunya.

El 22 de juny de 1947 va morir quan acudia a la col·locació de la primera pedra d'un refugi situat a la Jaça dels Prats al peu del Pedraforca. Aquest refugi es va inaugurar dos anys més tard amb el seu nom. També es va batejar en el seu honor una agulla en el Massís Maladeta-Aneto, la Forca Estasen (3.028m).

2.3. HISTÒRIA ARXIVÍSTICA

El fons va ingressar per donació d'Alberto Oliveras Folch el 15 de juny de 1976.

El fons d'en Lluís Estasen i Pla es trobava al domicili familiar fins la seva mort. Va ser l'any 1976 quan Albert Oliveras i Folch, amic d'Estasen, va visitar a la vídua i va adquirir el fons per realitzar una donació a l'Arxiu fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya. (espai)

El fons estava format per 50 capses de cartró, moltes de les quals estaven molt deteriorades, que contenien cadascuna aproximadament 10 petites capsetes originals de plaques de vidre del format 4,7x10,5 cm estereoscòpic. Amb les fotografies, Albert Oliveras va recollir de la casa de la vídua la documentació textual (diataris, àlbums i altres manuscrits) que, segons consta en la carta de donació, va relligar i ordenar fins el moment de la donació a l'Arxiu fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya.

3. ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

3.1. ABAST I CONTINGUT

El fons aplega documentació generada per Lluís Estasen en els 30 anys d'excursionisme que va practicar. Són fotografies, la majoria estereoscòpiques, de les nombroses ascensions a Montserrat, els Encantats, l'Aneto, el Pedraforca, i diversos cims dels Alps.

El fons il·lustra la participació de Lluís Estasen als concursos d'esports de neu de Ribes de Fresser, així com a les curses de luges. Núria i Camprodon foren altres llocs on Estasen va participar com a corredor de competició.

Aquest fons també testimonia el caràcter obert d'Estasen amb un renovat estol d'amics que al llarg de 30 anys el varen acompanyar, com Ignasi Canals, August Herzog, Josep Paus, Pau Badía, Ernest Giró, Walter Illges, Josep Maria Guilera, Adolf Zerkowitz, Carles Feliu, Josep Puntas, Josep Rovira, Jofre Vila i Rossend Flaquer entre d'altres.

El fons recull, a més a més, un petit bloc de fotografies dels indrets més primitius que el grup d'Estasen compartia per pernoctar, com ara les bordes, les barraques, les pallisses o els refugis, evitant quan es podia els hostalatges.

El fons aplega diverses vistes de pobles, carrers, places, escenes de la vida rural, esglésies així com nombroses imatges del patrimoni artístic i arqueològic de Catalunya.

També s'hi mostren les costes de Garraf, quan era un barri de pescadors, així com les cales recloses de la Costa Brava.

Els dietaris constitueixen un testimoni descriptiu en el qual l'autor incorpora diverses imatges i dibuixos dels itineraris, incloent-hi anotacions precises dels horaris, les pensions o paradors on pernoctaven, el nom del guia i, fins i tot, un recompte de les despeses.

Finalment aquest fons es va fer ressò del conflicte bèl·lic de la Guerra Civil espanyola amb algunes imatges dels cartells republicans, els atacs a les casernes, els refugis i les barricades.

Es tracta d'un fons interessant per a l'estudi de la història del desenvolupament de l'escalada i l'esquí del segle XX a Catalunya.

4. ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data: Susanna Muriel Ortiz, juny 2011.

Regles o convencions: Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC) Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.